

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 13P/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821201498
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Radičová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5821201498.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Katarínou Radičovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. G., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30794536, dieťa rodičov - matky: I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., a otca: N. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX, C., toho času bytom F. XXXX, Y., Q. republika, za účasti B. prokuratúry Námestovo, v konaní o zrušenie pestúnskej starostlivosti pestúnov I. G., nar. XX.XX.XXXX a N. G., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom W. XXX a nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje spoločnú pestúnsku starostlivosť manželov I. G., nar. XX.XX.XXXX a N. G., nar. XX.XX.XXXX, do ktorej bola zverená mal. I. G., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/348/2011-195 zo dňa 28.06.2012.

II. Súd nariaduje nad mal. I. G., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v X. pre deti a rodiny Sv. Q. T., T. G. XXXX/XX, C. H..

III. Matka je povinná prispievať na výživu mal. I. čiastkou zodpovedajúcou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do každého 15. dňa príslušného mesiaca vopred, na účet X. pre deti a rodiny Sv. Q. T., T. G. XXXX/XX, C. H., od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu mal. I. sumou vo výške 60 eur mesačne, vždy do každého 15. dňa príslušného mesiaca vopred, na účet X. pre deti a rodiny Sv. Q. T., T. G. XXXX/XX, C. H., od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 23.08.2021 žiadali navrhovatelia - pestúni mal. I. G., nar. XX.XX.XXXX, aby súd zrušil ich pestúnsku starostlivosť, a to z dôvodu, že vo výchove maloletej sa vyskytli vážne problémy a došlo k výraznému narušeniu vzťahov, ktoré pestúni nie sú schopní zvládnuť.

2. Dňa 06.10.2021 bol súdu doručený návrh ÚPSVaR Námestovo, zapísaný pod sp. zn. 7P/38/2021, ktorým ÚPSVaR navrhol nariadiť mal. I. G., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť v X. pre deti a rodiny Sv. Q. T., T. G. XXXX/XX, C. H. a rodičov zaviazal povinnosťou poukazovať zariadeniu výživné podľa možnosti a schopností rodičov maloletej. V návrhu uviedol, že mal. I. bola spolu so svojimi súrodencami zverená rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 21P/348/2011 zo dňa 28.06.2012 do spoločnej pestúnskej starostlivosti I. G. a N. G.. Uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 13PPOm/1/2021-27 zo dňa 16.07.2021 súd dočasne odňal mal. I. z pestúnskej starostlivosti a

nariadil maloletej pobyt v S. krízovom centre T., F. XX, F. za účelom odbornej diagnostiky. Ďalej ÚPSVaR poukázal na to, že dňa 19.07.2021 orgán SPODSK poslal na Okresnú prokuratúru Námestovo oznámenie, že mohlo dôjsť k páchaniu trestnej činnosti na mal. I.. Následne sa dňa 30.07.2021 konala prípadová konferencia v S. krízovom centre T. s cieľom hľadania optimálneho riešenia budúcnosti mal. I.. Z vyjadrenia pestúnov vyplynulo, že návrh I. do pestúnskej starostlivosti nie je možný. V závere ÚPSVaR uviedol, že mal. I. sa nachádza v S. krízovom centre T., kde sa adaptovala veľmi dobre, rešpektuje pravidlá a povinnosti si plní. Po úspešnom absolvovaní prestupových skúšok navštevuje G. zdravotnícku v C. H.. I.. I. návrat k pestúnom odmieta a chce byť umiestnená do niektorého z X. pre deti a rodiny. Z. nie je možné zveriť mal. I. do osobnej starostlivosti biologickej matke, nakoľko táto nemá záujem ani vytvorené podmienky na prevzatie mal. I. do osobnej starostlivosti. Matka sa momentálne nachádza v X. H., kde nastúpila spolu s mal. dcérou W. G. z dôvodu, že nemá vytvorené bytové a sociálne podmienky. Biologický otec sa dlhodobo zdržiava v Českej republiky, kde žije spolu so svojou súčasnou rodinou. Počas celého obdobia trvania pestúnskej starostlivosti biologický otec nikdy neprejavil žiadny záujem o osobnú starostlivosť o mal. I.. Orgánu SPODaSK nie je známa žiadna fyzická osoba, ktorá má k dieťaťu blízky vzťah a mohla by takú osobu prizvať k príprave na náhradnú rodinnú starostlivosť.

3. Nakoľko sa vyššie uvedené konania týkajú mal. I., súd uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 13P/37/2021-26 zo dňa 11.10.2021 spojil na spoločné konanie veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 13P/37/2021 a 7P/38/2021 s tým, že konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti sa bude ďalej viesť pod sp. zn. 13P/37/2021.

4. Rodičia mal. I. sa k návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti písomne nevyjadrili.

5. Kolízny opatrovník v správe zo šetrenia pomerov zo dňa 24.09.2021 o. i. uviedol, že v minulosti boli zo strany pestúnov oznámené skutočnosti ohľadom negatívneho správania sa mal. I. v rodine, na základe čoho došlo k narušeniu vzťahov medzi mal. I. a pestúnmi. Následne boli v rodine vykonávané opatrenia zo strany SPODaSK a v roku 2019, ako aj dňa 03.02.2020, 09.04.2021 boli vydané odporúčania na vykonávanie predmetných opatrení. Ďalej kolízny opatrovník uviedol, že mal. I. bola v rámci opatrenia umiestnená na dobrovoľnom pobyte v X. S. X. sv. Y. v W. I., po ukončení ktorého sa maloletá odmietla vrátiť domov. S. 14.07.2021 kolízny opatrovník telefonicky kontaktoval maloletú, ktorá mu uviedla, že síce nechce ísť domov, ale uvedomuje si, že musí. Dňa 16.07.2021 bola vykonaná návšteva v pestúnskej rodine za účelom riešenia vzniknutej situácie. Na základe skutočností, ktoré im uviedla mal. I., z ktorých vyplynulo sexuálne zneužívanie mal. I., nariadil Okresný súd Námestovo neodkladné opatrenie sp. zn. 13PPOmú1/2021, ktorým dočasne zveril mal. I. do starostlivosti detského krízového centra T.. V závere kolízny opatrovník uviedol, že z vyjadrenia pestúnov vyplynulo, že návrat I. do pestúnskej rodiny nie je možný. Taktiež mal. I. návrat k pestúnom naďalej odmieta. Nakoľko prebieha proces vyšetrovania ohľadom obvinenia mal. I. voči pestúnovi, nie je predpoklad aby nastal v postoji mal. I. a pestúnov zmena. Aktuálne nie je možný návrat mal. I. ani k biologickej mame, nakoľko nemá záujem ani vytvorené podmienky na prevzatie mal. I. do osobnej starostlivosti. Biologický otec sa podľa vyjadrenia jeho sestry S. R., ktorá býva na adrese trvalého pobytu biologického otca I. dlhodobo zdržiava v Českej republike na adrese F. XXXX, Y., kde žije spolu so svojou súčasnou rodinou. Počas celého obdobia trvania pestúnskej starostlivosti nikdy neprejavil žiadny záujem o osobnú starostlivosť o maloletú I. a nemáme vedomosť o akomkoľvek kontakte s mal. I.. Orgánu SPODaSK nie je známa žiadna fyzická osoba, ktorá má k dieťaťu blízky vzťah a mohla by takú osobu prizvať k príprave na náhradnú rodinnú starostlivosť.

6. V správe kolízneho opatrovníka o kvalite starostlivosti o mal. deti - D. G., I. G., W. Y. a U. G. zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že mal. I. navštevuje G. zdravotnícku školu v C. H.. Maloletá sa vyjadrila, že si na nové prostredie v CDR zvykla, personál aj ostatné deti si tam obľúbila. Je šťastná, že Vianoce strávila so svojou sestrou W.. Mal. I. začal cez sociálne siete kontaktovať biologický otec, ktorý býva v Čechách. Súrodenci ju nekontaktujú, ona im telefonovala iba raz. Z rozhovoru s nimi nemala dobrý pocit, myslí si, že ich to obťažovalo keď im volala. Maloletá naďalej odmieta návrat do pestúnskej rodiny. Kolízny opatrovník poukázal na to, že pestúni si dňa 23.8.2021 podali na Okresný súd Námestovo návrh na zrušenie pestúnskej starostlivosti sp.zn. 13P/37/2021 a dňa 5.10.2021 ÚPSVaR Námestovo podal návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. I. sp.zn. 7P/38/2021. Okresný súd tieto dve konania spojil na spoločné konanie. Dňa 19.07.2021 orgán SPODSK poslal na Okresnú prokuratúru v Námestovo oznámenie, že mohlo dôjsť k páchaniu trestnej činnosti na maloletej I. G., nar. XX.XX.XXXX zo strany pestúna. ORPZ Dolný Kubín vydalo uznesenie zo dňa 22.09.2021, v ktorom

odmietlo začať trestné stíhanie vo veci sexuálneho zneužívania nakoľko sa nepreukázal dôvod. Čo sa týka súrodencov mal. I., kolízny opatrovník uviedol že maloleté deti sa vyjadrili, že sú v rodine spokojné, o pestúnoch hovoria pozitívne. Náhradné rodinné prostredie považujú za svoj domov. Všetci si navzájom pomáhajú a rešpektujú sa. Pestúni vytvárajú maloletým deťom podnetné náhradné prostredie. Biologickí rodičia k dnešnému dňu neprejavili záujem o zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Na strane biologických rodičov nedošlo k podstatnej zmene pomerov a neboli preukázané vytvorené podmienky na prevzatie maloletých detí do osobnej starostlivosti. Pestúni majú záujem aj naďalej pokračovať vo výkone náhradnej starostlivosti k maloletým deťom W. a U. a plnoletému D..

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 11.02.2022, na ktoré pojednávanie sa nedostavil otec a matka mal. dieťaťa. I. bolo predvolanie na pojednávanie doručené postupom podľa § 116 ods. 2 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uplynutím 15 dňa od zverejnenia oznámenia na úradnej tabuli súdu o doručení predmetných listín, nakoľko sa súdu napriek vykonanému šetreniu nepodarilo zistiť pobyt matky. Otec mal predvolanie na pojednávania riadne doručené, a to na známu adresu v Českej republike. Svoju neúčasť otec neospravedlnil, ani nežiadal o odročenie pojednávania. Na základe uvedeného preto súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti otca a matky mal. dieťaťa.

8. Navrhovateľka 1/, pestúnka I. G., na pojednávaní uviedla, že väčšie problémy s mal. I. začali už v 9. triede, predtým to bola napr. krádež finančných prostriedkov. Maloletá im pravidelne klamala a neskôr začala utekať z domu. Poukázala na to, že s manželom našli rozbitý počítač, v ktorom bola konverzácia maloletej s nejakým chlapcom o tom, aby ju čakal, že večer, keď oni zaspia, tak príde. Ďalej navrhovateľka uviedla, že vzťah s maloletou bol dobrý, až kým ju nenapomenula, pretože keď prišli na nejaké klamstvo resp. niečo iné, bolo zle, prestala ich rešpektovať. V podstate si robila čo chcela. S maloletou boli aj na poradenstve, ale nepomohlo to. Pokiaľ ide o oznámenie maloletej na pestúna, toto podľa jej názoru nie je pravdivé, k ničomu takému nedošlo. Maloletá mala tendenciu si vymýšľať, napr. o tom, že bol znásilnená, čo sa po vyšetrení nepreukázalo. O svojich tvrdeniach dokázala mal. I. presvedčiť aj ostatných. Čo sa týka ostatných detí, tieto sa nevyjadrili, že by im I. chýbala alebo že by ju chceli vidieť. Pestúnka poukázala na to, že s ostatnými deťmi majú dobrý vzťah a v pestúnskej starostlivosti budú pokračovať. Pokiaľ však ide o mal. I., vzhľadom na doterajší priebeh pestúnskej starostlivosti má za to, že ďalšie pokračovanie nemá zmysel.

9. Navrhovateľ 2, pestún N. G., na pojednávaní poukázal na to, že jeho vzťah k mal. I. bol dobrý, pravidelne sa s ňou rozprával keď bol nejaký problém. Snažil sa jej ho vysvetliť, ale nikdy nepočúvala. Z jeho strany nikdy nedošlo k obťažovaniu mal. I.. On po nej len pokričal keď niečo vyviedla, ale nikdy jej nedal ani zaucho. Ďalej poukázal na to, že s maloletou boli problémy už od začiatku, napr. si odpísala jeho údaje z účtu, pričom to dospelo do štádia, kedy si nemohol nechať na stole ani peňaženku alebo mobil, pretože na druhý deň tam už nebola. Pestún na podanom návrhu trvá, nakoľko nemá zmysel, aby pokračovala pestúnska starostlivosť, keďže s maloletou boli len problémy. O zrušení pestúnskej starostlivosti premýšľal už skôr, a to vtedy, keď im mal. I. zobrala peniaze, ale vtedy manželka nesúhlasila, pretože ju má rada.

10. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že sa mal. I. v súčasnosti nachádza v X. v C. H., kde bude môcť zostať aj po dovŕšení 18 rokov v prípade, že bude naďalej študovať. Toto zariadenie vybrali kvôli tomu, že maloletá navštevuje SŠ zdravotnícku v C. H.. Rovnako do tohto zariadenia bola umiestnená aj sestra mal. I.. Mal. I. je spokojná, pomaly sa adaptuje na nové prostredie, pričom návrat k pestúnom odmieta. V zaradení je so svojou sestrou, s ktorou si rozumejú. Ďalej kolízny opatrovník poukázal na to, že s otcom je maloletá v kontakte cez sociálne siete a matka bola deti raz navštíviť. O matke nemajú žiadne informácie, údajne je bezdomovkyňa, rovnako ani o otcovi nemajú bližšie informácie. Otec kontaktoval ÚPSVaR Námestovo za účelom informovania sa ohľadom mal. I. a zisťoval ďalší postup v súlade s jej umiestnením v zariadení. Prejavil záujem o maloletú, avšak dodnes maloletú nenavštívil. Otec má novú rodinu v ČR a má dve mal. deti. V závere kolízny opatrovník uviedol, že im nie je známa žiadna blízka osoba, ktorá by prejavila záujem o starostlivosť o mal. I. a nie je im známa ani osoba, ktorá by mohla byť prizvaná k náhradnej starostlivosti. Vzhľadom na uvedené kolízny opatrovník trvá na podanom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. I.. Čo sa týka pestúnskej starostlivosti, kolízny opatrovník uviedol, že súhlasí aj so zrušením pestúnskej starostlivosti, nakoľko pestúni nechcú naďalej vykonávať pestúnsku starostlivosť a ani maloletá sa k pestúnom nechce vrátiť.

11. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Námestovo vyjadrila na pojednávaní súhlas so zrušením pestúnskej starostlivosti, nakoľko sú závažné dôvody na zrušenie pestúnskej starostlivosti, o ktorej zrušenie požiadali aj pestúni. Zároveň má za to, že je dôvodné vyhovieť návrhu ÚPSVaR a nariadiť nad maloletou ústavnú starostlivosť, keďže nie je žiadna osoba, ktorá by žiadala o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti.

12. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, ako aj s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp. zn. 13PPOm/1/2021 a 1P/85/2014, a z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

13. Mal. I. je dieťaťom matky I. G., nar. XX.XX.XXXX a otca N. G., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/348/2011-195 zo dňa 28.06.2012 súd zveril mal. D., nar. XX.XX.XXXX, mal. I., nar. XX.XX.XXXX, mal. W., nar. XX.XX.XXXX a mal. U., nar. XX.XX.XXXX do spoločnej pestúnskej starostlivosti navrhovateľov I. G., nar. XX.XX.XXXX a N. G., nar. XX.XX.XXXX. Zároveň uložil matke povinnosť prispievať na výživu každého z mal. detí výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrení dieťa a otcovi povinnosťou prispievať na výživu mal. D. a mal. I. sumou 50 eur a mal. W. a mal. U. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrení dieťa a rozhodol aj o zameškanom výživnom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.08.2012.

14. Z pripojeného spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 13PPOm/1/2021 súd zistil, že navrhovateľ - ÚPSVaR žiadal vydať neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne odíme mal. I. z pestúnskej starostlivosti I. G. a N. G. a nariadiť maloletej pobyt v Detskom krízovom centre T. za účelom odbornej diagnostiky. Dôvodom na podanie takéhoto návrhu bola skutočnosť, že mal. I. sa odmietala vrátiť do náhradného rodinného prostredia a z pohovoru s maloletou vyplynulo podozrenie zo sexuálneho zneužívania mal. I.. Uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 0PPOm/1/2021-27 zo dňa 16.07.2021 bolo nariadené neodkladné opatrenia, v zmysle ktorého súd dočasne zveril mal. I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX do starostlivosti S. krízového centra „T. - C. deťom v kríze“, so sídlom C. XX, F. - F., V.: XX XXX XXX.

15. Súdu bola v priebehu konania doručená správa z pobytu mal. I. G. v S. krízovom centre T. zo dňa XX.XX.XXXX, kde je podrobne popísaná adaptácia mal. I., rodinné prostredie a interpersonálne vzťahy, závery z pozorovania vychovávateľa ako aj psychologická starostlivosť o mal. I. a odporúčania. Z predmetnej správy súd zistil, že mal. I. bola umiestnená do profesionálnej náhradnej rodiny, kde sa rýchlo a dobre adaptovala a následne bola maloletá premiestnená na skupinu detí do S. T.. V rámci zachovania študijného odboru mal. I. v S. prestúpila na G. zdravotnícku školu v C. H. a prešla na prezenčnú formu vzdelávania. Od prijatia na skupinu v S. bola I. v telefonickom a osobnom kontakte s priateľom S., biologickou matkou a nevlastnou sestrou W.. V priebehu októbra 2021 ju telefonicky a cez sociálne siete kontaktoval biologický otec pán N. G.. Obaja rodičia prejavili záujem aj o osobné stretnutie, avšak dodnes sa zrealizovali len 2 krátke stretnutia I. s matkou. Po príchode do S. sa mal. I. intenzívnejšie zaujímala o sestru W., s ktorou naďalej udržiava kontakt a má s ňou veľmi pekný vzťah, pričom v budúcnosti by sa o ňu chcela aj osobne starať. Momentálne je mal. I. pozitívne nastavená na odchod do X. v C. H., teší sa na svoju mladšiu sestru W., ktorá bola pred časom umiestnená do X. v C. H..

16. Uznesením č. k. 13P/37/2021-80 zo dňa 16.12.2021 súd odňal mal. I. zo starostlivosti S. krízového centra T. - C. deťom v kríze, C. XX, F.-F. a dočasne zveril do starostlivosti X. pre deti a rodiny Sv. Q. T., T. G. XXX/XX, C. H., do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 13P/37/2021 (výrok I.) a rozhodol o tom, že týmto sa mení neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 0PPOm/1/2021-27 zo dňa 16.07.2021 (výrok II.).

17. Súdu bola predložená aj prípadová konferencia mal. I. G. konaná dňa 30.07.2021 v S. krízovom centre T..

18. Z odpovede na lustráciu v SP na rodičov mal. I. za obdobie od 01/2021, súd zistil, že matka bola od 08.10.2021 do 26.11.2021 zamestnaná na dohodu o pracovnej činnosti v spoločnosti P. s.r.o., pričom jej vymeriavací základ za mesiac 10/2021 predstavoval 57,28 eur. Pokiaľ ide o otca, tento je ako zamestnanec evidovaný od 28.05.20011, pričom ako posledný zamestnávateľ je uvedený spoločnosť K. G., s.r.o., C., V.: XX XXX XXX, a to od 12.08.2016 do 20.02.2017, kedy jeho vymeriavací základ

predstavoval za obdobie od 08/2016 do 01/2017 od 732,57 do 960,71 eur v závislosti od mesiaca a v mesiaci 02/2017 sumu 478,12 eur.

19. Podľa § 48 ods. 1 Zákona o rodine (ZR), ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o jeho zverení do pestúnskej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom a spĺňa ustanovené predpoklady (ďalej len „pestún“).

20. Podľa § 52 ods. 1 a 2 ZR

(1) Pestúnska starostlivosť zaniká

a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,

b) smrťou maloletého dieťaťa,

c) smrťou pestúna,

d) umiestnením maloletého dieťaťa do ochrannej výchovy alebo nástupom do výkonu trestu odňatia slobody,

e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti,

f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej pestúnskej starostlivosti.

(2) Súd zruší pestúnsku starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak pestún zanedbáva starostlivosť o maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to požiada pestún.

21. Podľa § 52 ods. 6 ZR, ak zanikne pestúnska starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej starostlivosti o dieťa; ak súd zistí, že u maloletého dieťaťa sú predpoklady na osvojenie, začne aj bez návrhu konanie o osvojiteľnosti.

22. Podľa § 54 ods. 1 ZR, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

23. Podľa § 54 ods. 2 ZR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

24. Podľa § 54 ods. 5, súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

25. Podľa § 62 ods. 1 - 5 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

27. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

28. Podľa § 81 ods. 1 a 2 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že v danom prípade je splnená podmienka na zrušenie pestúnskej starostlivosti. Z vyjadrenia pestúnov vyplynulo, že vzťahy medzi nimi a mal. I. sú narušené, pričom k zhoršeniu ich vzťahov došlo po tom, ako maloletá uviedla, že zo strany pestúna došlo k obťažovaniu jej osoby, z ktorého dôvodu organ SPODSK podal dňa 19.07.2021 na Okresnú prokuratúru oznámenie, že mohlo dôjsť k spáchaniu trestnej činnosti. Uvedené tvrdenia sa nepreukázali avšak po tejto udalosti pestúni stratili dôveru k maloletej a dospeli k záveru, že nechcú pokračovať v pestúnskej starostlivosti. Rovnako maloletá opakovane odmietla návrat do rodiny pestúnov, z ktorého dôvodu sa v súčasnosti nachádza v X. pre deti a rodiny Sv. Q. T. v C. H.. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že pestún je povinný vykonávať pestúnsku starostlivosť v záujme mal. dieťaťa a preto je nevyhnutné, aby s vykonávaním tejto funkcie súhlasil. Vzhľadom na uvedené, kedy pestúni požiadali o zrušenie pestúnskej starostlivosti, súd v súlade s ust. 52 ods. 2 ZR ich návrhu vyhovel a zrušil spoločnú pestúnsku starostlivosť, to ktorej bola zverená maloletá rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 21P/348/2011-195 zo dňa 28.06.2012.

30. Nakoľko súd rozhodol o zrušení spoločnej pestúnskej starostlivosti, bolo potrebné rozhodnúť o návrhu ÚPSVaR o nariadení ústavnej starostlivosti a zabezpečiť tak starostlivosť o mal. I.. Súd zistil, že matka maloletej naďalej nemôže zabezpečiť osobnú starostlivosť o ňu, pričom otec napriek vedomosti o predmetnom konaní, o osobnú starostlivosť neprejavil záujem. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že im nie je známa žiadna blízka osoba, ktorý by prejavila záujem o starostlivosť o mal. I. alebo osoba, ktorá by mohla byť prizvaná k náhradnej starostlivosti. Maloletá sa v súčasnosti nachádza na základe uznesenie tunajšieho súdu č. k. 13P/37/2021-80 zo dňa 16.12.2021 v starostlivosti X. pre deti a rodiny Sv. Q. T., C. H.. V uvedenom zariadení je spokojná, adaptovala sa bez väčších problémov, pričom v zariadení sa nachádza aj jej mladšia sestra. Maloletá navyše navštevuje v C. H. aj G. školu zdravotnícku. Súd má za to, že umiestnenie maloletej v X. pre deti a rodiny Sv. Q. T. v C. H. je v záujme maloletej a preto vyhovel návrhu ÚPSVaR a nariadil nad Mal. Monikou ústavnú starostlivosť.

31. Súd v zmysle § 81 ZR rozhodol aj o vyživovacej povinnosti rodičov k mal. I.. Nakoľko sa súdu nepodarilo zistiť aktuálne majetkové pomery rodičov maloletej, súd vychádzal pri určení výšky výživného jednak z rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 21P/348/2011-195 zo dňa 28.06.2012, kedy bola stanovená vyživovacia povinnosť rodičov voči mal. I. pre matku vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa a u otca vo výške 50 eur mesačne, ako aj zo skutočnosti, že rodičia majú viacero vyživovacích povinností. Pokiaľ ide o matku maloletej, súd mal v konaní preukázané, že táto sa v priebehu konania nachádzala v Centre pre deti a rodiny, D. nad Y., ako aj skutočnosť, že matke bola uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 9P/234/2021-249 zo dňa 15.11.2021 uložená povinnosť odovzdať mal. W. Y., nar. XX.XX.XXXX, sestru mal. I. do starostlivosti X. pre rodiny a deti sv. Q. T., C. H.. Je preto zrejmé, že situácia matky sa za posledné roky výrazne nezmenila a v jej možnostiach je prispievať na výživu mal. I. len čiastkou zodpovedajúcou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa. Čo sa týka otca, súd nemá vedomosť o tom, že by si svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. I., ktorá mu bola stanovená rozhodnutím súdu neplnil. Od uvedeného rozhodnutia

uplynulo dlhé časové obdobie, skoro 11 rokov, čo znamená, že sa zmenili aj pomery na strane maloletej, čo odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti. Súd však, ako uviedol vyššie, bral do úvahy skutočnosť, že nemal v konaní preukázaný príjem otca a otec má okrem vyživovacích povinností na mal. deti, ktoré boli zverené do pestúnskej starostlivosti, aj vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom deťom. Vzhľadom na uvedené preto zaviazal otca povinnosťou prispievať na výživu mal. I. sumou 60 eur mesačne (t. j. len o 10 eur vyššou ako mu bola stanovená v predchádzajúcom rozhodnutí súdu). Zároveň súd rozhodol, že výživné sú rodičia povinní poukazovať na účet X. pre deti a rodiny Sv. Q. T., T. G. XXXX/XX, C. H. a to vždy do každého 15. dňa príslušného mesiaca vopred od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

32. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo.

Pestúni, kolízny opatrovník a prokurátorka OP sa po vyhlásení rozsudku vzdali práva podať proti nemu odvolanie.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku (CSP) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.